

7. Високою вартістю безповоротних втрат дорогоцінних металів, що пов'язано із технологіями їх обробки, що обумовлює необхідність застосування ефективної системи нормування не тільки в частині розрахунку норм витрачання основних матеріалів, а й в частині економічно обґрунтованих норм безповоротних втрат на кожному етапі технологічної обробки.

Враховуючи вищевказане, очевидно, що управління матеріальними ресурсами на сучасному ювелірному підприємстві не можливе без застосування автоматизованих систем, які дозволяють вести оперативний облік наявності та руху сировини, напівфабрикатів і готових ювелірних виробів на складах, ділянках і виробничих цехах; оперативно вирішувати завдання підвищення ефективності роботи ювелірних виробництв, складів, відділів збуту [3], що потребує подальших наукових досліджень у даному напрямку.

Список використаних джерел:

1. Шевченко В. А., Дмитрук О. А. Формування механізму управління матеріальними ресурсами підприємства в сучасних умовах господарювання. *East European Scientific Journal* 2018. 10 (38), part 4. С. 24–28.
2. Гринько Т. В., Тімар І. В. Теоретичні підходи до формування механізму управління іміджем підприємств сфери послуг. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 6 (06). Ч. 1. С. 85–90.
3. «Erman». Новые горизонты автоматизации: её роль и задачи в ближайшем будущем [Электронный ресурс] – 2011. – Режим доступа: [Erman.ru.articles/horizons.html](http://erman.ru/articles/horizons.html)
4. Гринько Т. В. Теоретико-методологические основы адаптивного инновационного развития / Т. В. Гринько// Экономика промышленности. Институт экономики промышленности НАН Украины. – 2011. – №2-3 (54-55).
5. Гринько Т. В. Організаційні зміни на підприємстві в умовах його інноваційного розвитку / Т. В. Гринько, Т. З. Гвініашвілі // Економічний часопис-XXI. – 2015. – №1-2 (2). – С. 51–54.

Дудніченко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з центральних проблем на сучасному етапі розвитку суспільства є забезпечення високого рівня ефективності діяльності підприємства. Лише через комплексне підвищення ефективності суспільного виробництва можна успішно вирішити низку соціальних і економічних завдань.

Розробка та реалізація заходів щодо скорочення різних статей витрат, оптимізації та більш раціонального використання ресурсів і виробничого

потенціалу підприємства займають пріоритетне значення в області підвищення економічної ефективності виробництва.

Значний вплив на рівень ефективності підприємства здійснюють чинники зовнішнього та внутрішнього середовища:

- державний та соціальний інститути (законодавство, фінансові інструменти регулювання, діяльність владних структур, економічні норми та нормативи);
- інфраструктура (транспортні мережі, сфера торгівлі, інноваційні фонди, товарні, валютні та фондові біржі, комерційні банки, інформаційні мережі);
- інституційні механізми (асоціації, інститути та різного рівня акредитації дослідні та навчальні центри);
- соціально-економічні структурні зміни (інновації у сфері наукових досліджень та технологій, реформи у сфері кваліфікації та освіченості персоналу) [1].

Серед внутрішніх чинників впливу виділяють «тверді», особливістю яких є те, що їм притаманні фізичні параметри та можливість кількісного виміру.

Інша група – це «м'які» чинники, такі як контроль та система організації, стиль управління, корпоративна культура та контингент працівників, методи роботи.

Насамперед, кожне підприємство повинне розробити власну програму заходів підвищення ефективності на підприємстві, при цьому проаналізувавши всі показники та врахувавши вплив чинників як зовнішнього, так і внутрішнього середовища.

Кількісна оцінка та розрахунок впливу внутрішньовиробничих чинників відображається в планах по вдосконаленню технічного та організаційного виробництва – зниження показників трудомісткості та матеріаломісткості, зростання продуктивності праці, раціональне використання матеріальних ресурсів, економія внаслідок мінімізації витрат виробництва, приріст показників рентабельності та випуску продукції, виробничих потужностей; терміни застосування «оздоровчих» заходів на підприємстві, розмір капітальних витрат на їх реалізацію та економічний ефект від їх впровадження.

Існує три основні критерії, за якими класифікують фактори підвищення ефективності діяльності підприємств:

- 1) сфера застосування: внутрішньовиробничі, галузеві, регіональні, народно-господарські та міжгалузеві фактори;
- 2) важелі підвищення ефективності: зниження загальної величини економічних показників матеріалоємності, капіталоємності, фондоємності та трудоємності виробництва, економії та раціонального використання ресурсів;

3) за основними напрямками покращення виробництва, що являють собою набір заходів організаційного, технічного та соціально-економічного характеру, за допомогою яких досягається раціоналізація та економія суспільної праці.

Якщо більш детально розглянути останню характеристику, то конкретно існують такі заходи, щодо підвищення ефективності:

- з боку держави це загальна структурна перебудова економіки, модернізація відтворювального механізму капітальних вкладень, зробити головним вектором розвитку економіки – виробництво вітчизняних товарів народного споживання, конверсія оборонних галузей, бюджетування у високотехнологічні галузі;

- активне покращення кооперації та територіальної організації виробництва, залучення інноваційної політики, впровадження ноу-хау, сучасних технологій та розвиток технічного рівня виробництва;

- запровадження заходів щодо диверсифікації, реорганізації;

- відновлення апарату державного регулювання за рахунок роздержавлення і приватизації економіки, господарського розрахунку і покращеної системи мотивації до праці;

- врахування творчих ініціатив працівників, впровадження тимблдингу для всебічного розвитку та підвищення відповідальності, орієнтація на соціальну спрямованість та екологічність в розвитку виробництва [3].

Не можна заперечувати важливість ефективного менеджменту як засобу зниження витрат виробництва.

Сучасні управлінські методи, які враховують потреби не лише фірми, але й персоналу значною мірою здатні підвищити функціонування діяльності на підприємстві, за допомогою раціоналізаторських пропозицій та впроваджуючи при цьому мотиваційні механізми [3].

За допомогою проведення аналізу фінансово-господарської діяльності на підприємстві можливо побачити перспективи його розвитку у майбутньому, що є головною метою оцінки ефективності діяльності фірми.

Тому на підприємстві перед економістом стоїть задача – чітко виявити індивідуальні заходи, щодо покращення показників всіх видів діяльності, що будуть ефективні саме для даного підприємства [4].

Будь-яка організація рано чи пізно зіштовхується з проблемою підвищення ефективності її діяльності. І не завжди йде мова про економічну складову.

Проблеми пошуку шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства мають комплексний характер. Лише використовуючи засоби системного підходу при дослідженні діяльності окремого кожного процесу в роботі підприємства

можливо надати адекватну оцінку стану справ та скласти програму ефективних заходів щодо його поліпшення.

Список використаних джерел:

1. Богданович О. Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу. Маркетинг і менеджмент інновацій / О. Г. Богданович. – 2012. – №1. – С. 45–58.
2. Адамова К.Р. Факторингові операції комерційних банків // Бізнес і банки. – 2010. – № 15. – С. 4–5.
3. Алпатов А. А. Управління реструктуризацією підприємств. – М.: Вища школа приватизації та підприємництва, 2012. – С.31.
4. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 352 с.
5. Гринько Т. В. Методичні підходи до оцінки ефективності організаційних змін на підприємствах зв'язку / Т. В. Гринько, М. М. Кошевий, Т. З. Гвініашвілі // Економічний часопис-XXI. – 2016. – №156 (1-2). – С. 78–82.
6. Гринько Т. В. Формування системи управління інноваційним розвитком / Т. В. Гринько // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №4. – С. 39–43.

Дяченко А. О., Марченко А. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НООСФЕРНА ЕКОНОМІКА – ЕКОНОМІКА МАЙБУТНЬОГО

В умовах глобалізації кількість екологічних змін та катаклізм щорічно зростає, перекреслюючи здобутки економічного росту. Передусім, це пов'язано із втратою природного ресурсного капіталу планети, стійкості її біосфери та можливостей. Висновки екологів свідчать про те, що у сучасному світі людство використовує різні види ресурсів у десять разів швидше, ніж вони здатні оновитися в природних умовах, при цьому не створюючи альтернативних заміників для подальших поколінь. Така модель господарювання є життєворуйнуючою за своєю суттю та ризикованою для майбутнього. Саме це забезпечує актуальність та важливість формування нових вимог до побудови іншої моделі економіки як в Україні, так і в світі, що враховуватиме і раціональне використання наявних на даний час світових ресурсів, і розробку альтернативних форм ведення господарської діяльності, і відтворення біосфери, яка вже отримала значні наслідки від людських дій. Такою формою для майбутнього ведення господарської діяльності задля забезпечення стійкого розвитку слід вважати ноосферну економіку.

Для становлення і розвитку ноосферної економіки величезне світоглядне і практичне значення має теоретична спадщина В. І. Вернадського, М. М. Моїсеєва